

FINANCOVANIE MOBILNÝCH ODBEROVÝCH MIEST

Koľko malo Slovensko MOM?

Zhrnutie

- Celkové výdavky zo štátneho rozpočtu na mobilné odberové miesta (MOM) odhaduje NKÚ SR za roky 2020 až 2023 na úrovni 317 mil. eur.
- Z toho za testy spotrebované v MOM bolo na základe odhadu zaplatených takmer 237 mil. eur z verejných zdrojov.
- Analýza dostupných zdrojov o počtoch a financovaní MOM ukázala, že SR nemá jednotný systém pre krízové riadenie v zdravotníctve, keďže informačné systémy rezortu MZ SR nie sú dostatočne prepojené a evidencia je tak neprehľadná.
- Jednotlivé inštitúcie rezortu zdravotníctva ohľadom problematiky MOM nedokázali poskytnúť komplexné údaje o ich financovaní.
- Do konca roka 2022 bolo pridelených takmer tri tisíc kódov pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti typu MOM. Presný počet skutočne fungujúcich MOM však nebolo možné na základe poskytnutých dát od rezortu zdravotníctva určiť.
- Jedným zo závažných dôvodov tohto stavu je aj vymazanie údajov zo systému Moje e-zdravie. Opodstatnenosť a legálnosť tohto kroku by mala byť predmetom ďalšieho prešetrenia príslušnými štátnymi orgánmi.
- Podstatná časť MOM vznikla a bola financovaná na základe výziev vyhlásených MZ SR, pričom čas na prihlásenie do týchto výziev sa javí ako neprimerane krátky. Vážnym zlyhaním MZ SR ohľadom týchto výziev je skutočnosť, že ministerstvo nebolo schopné poskytnúť jednoznačné dáta, ktoré subjekty boli financované, z ktorých výziev a v akom objeme.
- Viac ako 10 % z celkového počtu registrovaných MOM pripadá na osem konkrétnych právnických osôb, ktoré zaznamenali v roku 2021 medziročný nárast tržieb rádovo v tisíckach percent.
- Na odhalenie jedného pozitívneho prípadu na ochorenie COVID-19 na Slovensku prostredníctvom AG testovania v MOM bolo vynaložených v priemere viac ako 178 eur.
- Dáta o miere pozitIVITY vykazanej jednotlivými MOM majú neštandardné rozdelenie od prípadov MOM s pozitivitou 100 % až po MOM, ktoré vykazali iba jeden negatívny test.
- NKÚ SR odporúča, aby aj iné štátne orgány pokračovali v kontrolnej činnosti, pričom v tomto komentári navrhuje konkrétne zameranie ďalších kontrol. Okrem toho je vhodné zamerať pozornosť napríklad aj na celoplošné testovanie alebo vyžadovanie poplatkov za vykonanie testov.

Podakovanie

Za cenné rady a konzultácie autori ďakujú kolegovi Matejovi Vitálošovi a recenzentom Martinovi Smatanovi zo Slovenskej zdravotníckej univerzity a Adamovi Marekovi z Útvaru hodnoty za peniaze na Ministerstve financií SR.

Úvod

Obdobiu pandémie COVID-19 sa NKÚ SR venoval vo viacerých kontrolách a analýzach¹. Viacerým aspektom manažovania pandémie však ešte nebola venovaná dostatočná pozornosť, aj keď boli spojené s vynakladaním značného objemu verejných zdrojov. Medzi takéto témy patrí aj fungovanie mobilných odberových miest (MOM). MOM boli vo veľkých počtoch zriaďované hlavne v období prelomu rokov 2020 a 2021 a patrili k jedným z hlavných nástrojov boja s pandemiou. Ich zriaďovanie a prevádzka boli poznačené núdzovým stavom a celkovou napätou situáciou v spoločnosti. Aj z týchto dôvodov sú s ich fungovaním spojené viaceré otázky, vrátane hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov na ich prevádzku. Tento analytický komentár nemá ambíciu komplexne zhodnotiť všetky tieto aspekty fungovania MOM, ide najmä o úvodné zmapovanie tejto témy.

V komentári sa zameriavame najmä na dôvody vzniku MOM, zistenie ich skutočného počtu a na odhad výdavkov štátu na ich financovanie. Hlavným cieľom komentára je teda predovšetkým odpovedať na otázku, aký objem verejných zdrojov bol vynaložený na fungovanie MOM a z akých zdrojov tieto prostriedky išli. Druhým cieľom je vytipovanie konkrétnych aspektov a subjektov, ktorým by sa mohla venovať ďalšia kontrolná činnosť aj iných štátnych orgánov.

Komentár obsahuje štyri kapitoly. V prvej popisujeme chronológiu a základné okolnosti vzniku MOM, druhá kapitola je venovaná dátam o počte MOM. Dostupnosť a kvalita dát k problematike MOM je na takej nízkej úrovni, že neumožňuje dať jednoznačnú odpoveď ani na otázku objemu celkových verejných zdrojov vynaložených na MOM, preto v tretej kapitole tento objem odhadujeme. Štvrtá kapitola je venovaná analýze dát o miere positivity testov vykázaných za jednotlivé MOM s cieľom poukázať na neštandardné hodnoty. V závere uvádzame zistenia a odporúčania pre možné zameranie následnej kontroly.

Téma celoplošných alebo skríningových testovaní do rámca tohto dokumentu nepatrí, keďže tie boli zabezpečované v špeciálnom režime v gescii Ministerstva obrany SR a prebehli predtým, ako začali MOM vo vyšších počtoch vznikať. Teda ani veľkokapacitné odberové miesta spojené s plošnými testovaniami, ktoré predchádzali vzniku MOM a vznikali predovšetkým v krajských mestách, týmto komentárom nepokrývame. Komentár sa zameriava na MOM, ktoré vznikli najskôr na konci roka 2020.

Podstatná časť informácií a dát bola získaná na základe vyžiadaní a konzultácií s Ministerstvom zdravotníctva (MZ SR), Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI), Úradom verejného zdravotníctva (ÚVZ) a Správou štátnych hmotných rezerv (SŠHR SR). Čiastočne sme využili aj verejne dostupné zdroje. Dáta poskytnuté organizáciami z rezortu zdravotníctva mali však značné limity:

- Neexistovala kompletná databáza MOM, umožňujúca získať jednoznačné dáta, či už o počte MOM, počte kusov AG a PCR testov použitých v MOM, alebo o finančných prostriedkoch vynaložených na jednotlivé MOM.
- Poskytnuté údaje boli spravidla za rôzne časové úseky, nie celé obdobia.
- Existovala veľká nekonzistentnosť údajov naprieč súbormi. Rôzne súbory indikovali rôzne počty MOM, rôzne dáta o počtoch použitých AG a PCR testov, ako aj ohľadom vynaložených finančných prostriedkov.
- Veľká časť poskytnutých dát mala charakter pracovných súborov, ktoré mali rôzne formáty, štruktúru, boli bez jednoznačných vysvetliviek, bez možnosti overiť pravdivosť údajov. V niektorých súboroch nebolo možné identifikovať, o aký typ testov alebo financií ide, a či ide o časť alebo úplnú informáciu.

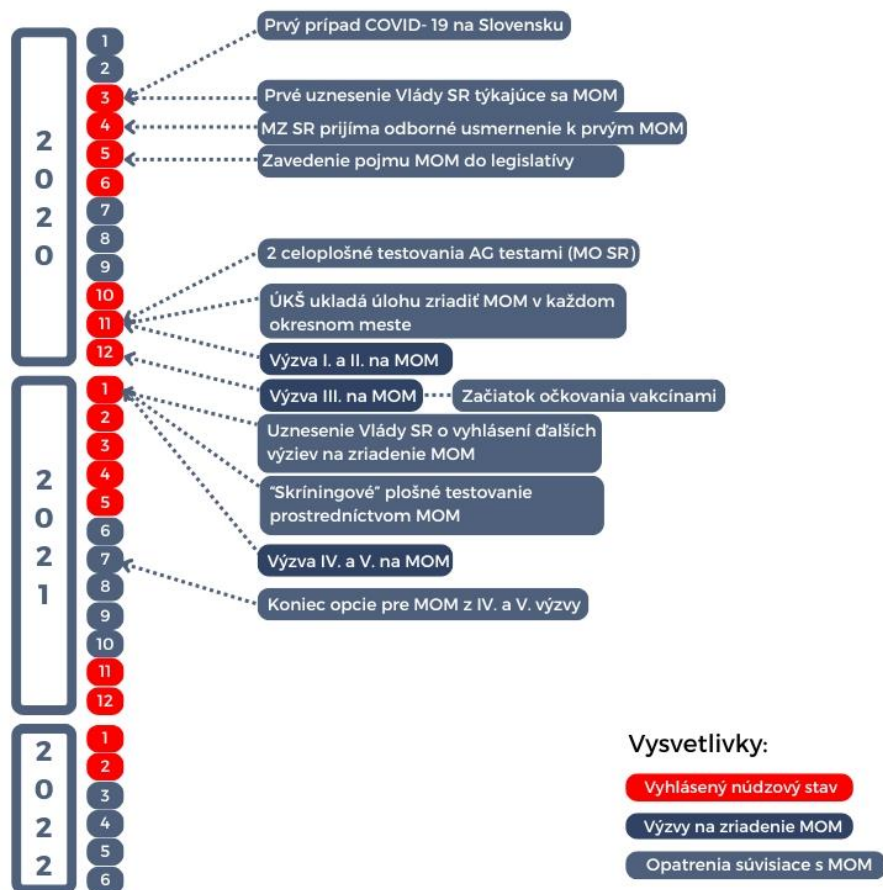
¹ Súhrnná správa za aktivity NKÚ SR v súvislosti s COVID-19 z marca 2024. [\[online\]](#).

Od prvého prípadu COVID-19 po zriadenie a fungovanie MOM

Prvý prípad ochorenia COVID-19 bol na Slovensku potvrdený dňa 6. 3. 2020 (schéma 1). MZ SR v súvislosti s potvrdeným ochorením informovalo o prijímaní opatrení hneď v ten deň. Väčšina opatrení spočívala v informovaní obyvateľstva o možnom prenose ochorenia na ďalšie osoby, o zriadení krízového štábu a o zriadení callcentier na podporu informovanosti ohľadne nového koronavírusu. Desiat dní od prvého prípadu bol prvýkrát vyhlásený núdzový stav, ktorý trval bezmála tri mesiace.

Pôvodne boli testy na COVID-19 vykonávané (od 3. 2. 2020) len v Národnom referenčnom centre pre chrípku, to sa však zmenilo a postupne sa diagnostika vírusu rozšírila aj na ďalšie Regionálne úrady verejného zdravotníctva (RÚVZ). Už počas marca 2020 začali pribúdať nové potvrdené prípady koronavírusu, testovalo sa len PCR testami. Postupne sa začali zatvárať školy, prevádzky obchodov okrem potravín, lekární a drogérií, pričom už išlo o opatrenia permanentného krízového štábu. V rámci prípravy na druhú vlnu koronavírusu počas leta 2020 bola zriadená pandemická komisia SR, ktorá schválila pandemický plán, v rámci ktorého vznikli aj mapy (tzv. semafor) okresov.

Schéma 1: Vznik MOM v kontexte vývoja pandémie

Zdroje: MZ SR; Pažitný P., Kandilaki D., Löffler L., Zajac R. (2022). Nadúmrtnosť na COVID-19 v kontexte rozhodnutí zdravotnej politiky (roky 2020 – 2022); webstránka MZ SR; materiály rokovania vlády SR.

Prvé rozhodnutie o zriadení MOM bolo prijaté vládou SR uznesením z 27. marca 2020². Už 1. apríla 2020 vydalo MZ SR odborné usmernenie³ k zriaďovaniu a fungovaniu prvých MOM. Tie boli zriaďované pri ústavnom alebo ambulantnom zdravotníckom zariadení. Podľa tohto usmernenia ku koncu marca 2020 fungovalo na Slovensku osem MOM. V máji 2020 bol pojem MOM zavedený do legislatívy SR⁴.

Na Ústrednom krízovom štábe bola dňa 2. 11. 2020 prijatá úloha zabezpečiť od 15. 11. 2020 MOM na antigénové testy v každom okresnom meste. Na základe tejto úlohy MZ SR vyhlásilo prvé tri verejné výzvy na zriaďovanie MOM. V novembri 2020 tak došlo k zriadeniu prvých MOM na základe prvej výzvy. Za približne dva mesiace vláda rozhodla uznesením⁵ o navýšení kapacít existujúcich MOM a zriadení nových MOM, čo bolo implementované štvrtou a piatou výzvou. Tieto kroky spolu s kontextom vývoja pandémie znázorňuje schéma 1.

Pojem „mobilné odberové miesto“ bol do slovenskej legislatívy zavedený v máji 2020⁶, kedy boli v záujme ich zriadenia novelizované príslušné zdravotnícke zákony⁷. V žiadnom zákone nie je uvedená explicitná definícia pojmu MOM, no z paragrafového znenia vyplýva, že MOM je novým typom poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, patrí medzi zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti, kde sa poskytuje iná špecializovaná ambulantná zdravotná starostlivosť. Na MOM sa tak vzťahujú všetky povinnosti súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. V júni 2020 bola vydaná vyhláška⁸ špecifikujúca požiadavky na vybavenie MOM. Žiadna ďalšia legislatíva k MOM nebola prijatá a ostatné náležitosti sa riadili nižšími právnymi aktmi⁹.

MOM mohli vzniknúť dvoma spôsobmi:

- **nariadením** RÚVZ, pričom takéto nariadenie mohlo byť v súvislosti s krízovou situáciou vydané len nemocniciam alebo SValZ¹⁰;
- **povolením na základe žiadosti**, ktoré vydáva tiež RÚVZ.

Keďže činnosť výlučne komerčných MOM nebola hradená z verejných zdrojov, nebudeme sa im ďalej v rámci tohto dokumentu venovať. Predmetom tohto dokumentu nie je ani tá časť príjmov MOM, ktorá bola získaná na komerčnej báze a nepochádzala z verejných zdrojov.

Väčšina MOM vznikla na základe verejných výziev vyhlásených MZ SR (schéma 2). Išlo o päť výziev vyhlásených v priebehu novembra 2020 až januára 2021. Výzvy mali zabezpečiť masové testovanie občanov prostredníctvom AG testov, či už v interiéri alebo exteriéri. Jeden poskytovateľ nemohol zriadiť viac MOM v tej istej lokalite, no mohol mať MOM vo viacerých rôznych lokalitách. Zriadenie MOM a vykonávanie diagnostických vyšetrení prostredníctvom výziev bolo financované z vlastných prostriedkov MZ SR a testy pre MOM zabezpečovalo MZ SR. Každý poskytovateľ, ktorý vstúpil do systému MOM, mal

² Uznesenie vlády SR č. 174 z 27. marca 2020. [\[online\]](#).

³ Odborné usmernenie MZ SR v súvislosti s chorobou COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2 pre poskytovanie klinickej mikrobiológie mobilným odberným miestom. [\[online\]](#).

⁴ Zákon č. 125/2020 Z. z; z 13. mája 2020. [\[online\]](#).

⁵ Uznesenie vlády SR č. 28 z 15. januára 2021. [\[online\]](#).

⁶ Zákon č. 125/2020 Z. z; z 13. mája 2020. [\[online\]](#).

⁷ Zákon č. 578/2004 Z. z. (o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti), zákon č. 576/2004 Z. z. (o zdravotnej starostlivosti) atď.

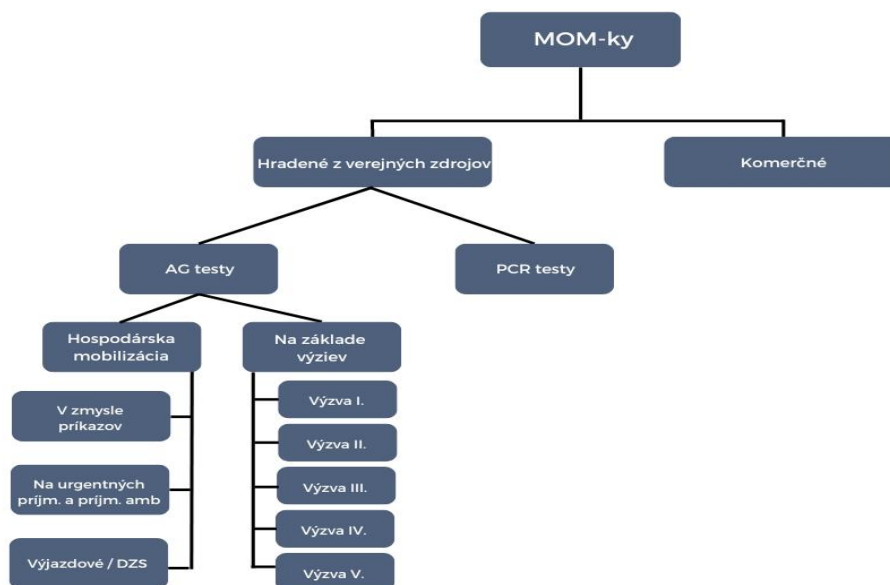
⁸ Vyhláška 183/2020 Z. z. [\[online\]](#). Vyhláška delí MOM na tie, ktoré budú vykonávať diagnostický test RT-PCR a MOM, ktoré budú robiť diagnostický test umožňujúci detekovať antigény ochorenia COVID-19 (AG test).

⁹ Nariadenia vlády, metodické usmernenia a pod.

¹⁰ Spoločné vyšetровacie a liečebné zložky.

nárok na odplatu v rovnakej výške za každé MOM¹¹. Všetky tieto skutočnosti boli rovnaké pre všetkých päť výziev. Výzvy sa však líšili vo viacerých ďalších náležitostiach, ktoré uvádzame v prílohe.

Schéma 2: Členenie MOM podľa typov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe informácií od MZ SR.

Ohľadom výziev možno konštatovať viacero neštandardných skutočností:

- čas na prihlásenie do výziev sa v prípade prvých troch javí ako neprimerane krátky, v prípade prvej výzvy išlo iba o jeden deň;
- tretia výzva umožňovala získať povolenie od RÚVZ až dodatočne;
- podľa informácií na webovej stránke bola tretia výzva zverejnená v deň ukončenia výzvy, t. j. 2. 12. 2020¹².

Zriadenie MOM si vyžadovalo viacero krokov (box 1).

BOX 1: Kroky potrebné na zriadenie MOM

1. získanie povolenia z RÚVZ, 2. získanie prístupu do systému AMBULANCIA a základné nastavenia a požiadanie o schválenie ordinačných hodín MOM (VÚC a spol. Crystal Consulting), 3. získanie kódu PZS z Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, 4. získanie prístupov do aplikácie ISZI (NCZI), 5. získanie prístupov do aplikácie PCR Covid-Pass (NCZI), 6. získanie prístupov do aplikácie IS COVID (ÚVZ), 7. získanie prístupov do aplikácie Moje e-zdravie (NCZI), 8. uzavretie zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú osobám v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na celú dobu trvania poskytovania zdravotnej starostlivosti, 9. uzatvorenie zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti s príslušnou zdravotnou poisťovňou, 10. zabezpečenie dodania diagnostických setov (PCR a AG testy zabezpečuje MZ SR, prevádzkovateľ MOM si ich vyžiada od príslušného okresného úradu, AG testy pre zamestnancov zabezpečuje Správa štátnych hmotných

¹¹ Všetky výzvy obsahovali aj nasledujúcu klauzulu: „V prípade, ak hodnota zmluvy o spolupráci uzatvorená s jedným poskytovateľom prekročí sumu 100 000,00 EUR bez DPH (napríklad z dôvodu zriadenia a prevádzkovania viacerých MOM), poskytovateľ je povinný k podpisu zmluvy preukázať splnenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o registri partnerov verejného sektora“), v prípade, ak zákon o registri partnerov verejného sektora definuje poskytovateľa ako partnera verejného sektora.“

¹² Podľa dokumentov vo výzve je deň vyhlásenia 27. 11. 2020, čo nekorešponduje s dátumom zverejnenia na webovej stránke MZ SR, kde je uvedený dátum 2. 12. 2020, čo je zároveň dňom ukončenia výzvy. III. výzva na zriadenie MOM. [online].

rezerv, prevádzkovateľ MOM si ich vyžiada od miestne príslušného okresného úradu, 11. zabezpečenie ochranných pomôcok, ktoré si MOM musia zabezpečiť vo vlastnom mene na vlastné náklady, 12. zabezpečenie certifikátov, originál dostávajú MOM zazmluvnené s MZ SR, po ich minutí majú vydávať potvrdenie o testovaní, ktoré má byť prílohou k zmluve, 13. zabezpečenie prevádzkovania MOM v určených „ordinačných“ hodinách – samotné testovanie obyvateľov (podľa druhu MOM), 14. používať testy certifikované na území EÚ, 15. vykazovanie údajov do IS na dennej báze a zapisovať výsledky do aplikácie Moje eZdravie na účel zápisu výsledkov do Greenpass.

Zdroj: Ako zriadiť mobilné odberové miesto. eVÚC samospráva občanom. [online].

Poznámka: Podrobné informácie o jednotlivých výzvach na zriadenie MOM a podmienkach pre MOM sú uvedené v prílohe.

Dostupné dáta o počte MOM

Kompetencie v procese vzniku a fungovania MOM boli rozdelené medzi viaceré inštitúcie, a to bez toho, aby niektorá z nich centrálnie zastrešovala a konsolidovala či už samotné procesy alebo tok dát. Preto napriek tomu, že vznik a prevádzka MOM boli sprevádzané povinnosťou registrácie a vykazovania vo viacerých informačných systémoch, skutočnosťou je, že NKÚ SR ohľadom MOM od rezortu zdravotníctva neobdržalo dostatok kvalitných dát.

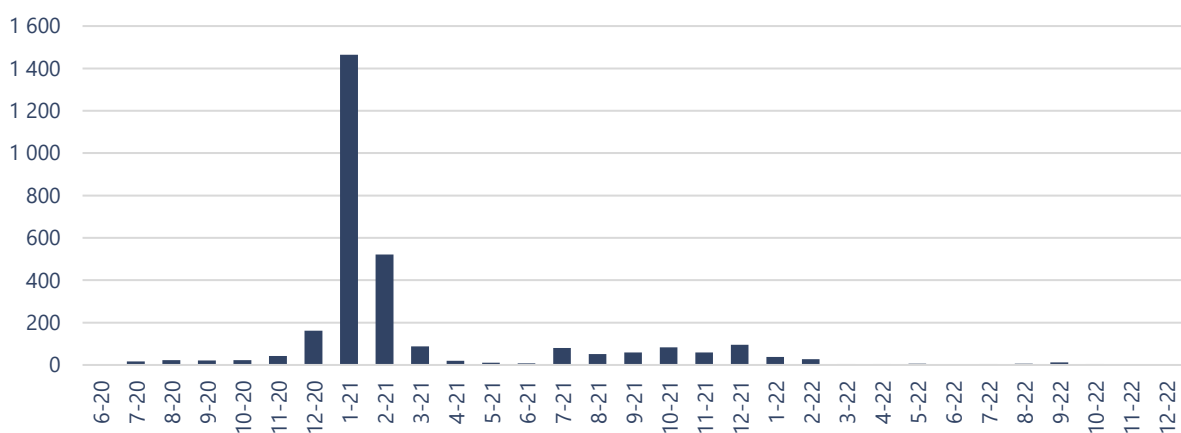
Úplnú a spoľahlivú evidenciu skutočne fungujúcich MOM nám rezort zdravotníctva ani po opakovaných dopytoch a konzultáciách nepredložil. Uvádzame tu preto dostupné údaje o počte MOM z rôznych zdrojov, pričom každá skupina týchto dát je od inej organizácie a má svoje limitácie v závislosti od činností a zodpovedností danej inštitúcie, či od mnohých ďalších faktorov.

Zároveň sú v tejto kapitole na základe dostupných dát vytipované konkrétne subjekty, ktorým by sa mohla venovať ďalšia kontrolná činnosť.

Počet MOM podľa dát ÚDZS

Podľa dát ÚDZS bolo v období od 2. polroka 2020 do konca roku 2022 pridelených celkovo 2 935 kódov vznikajúcim MOM (graf 1). Polovica z celkového počtu kódov bola pridelená v januári 2021. V období troch mesiacov – december 2020 až február 2021 – bolo pridelených vyše 73 % celkového počtu kódov.

Graf 1: Vývoj počtu pridelených kódov MOM v období jún 2020 až december 2022

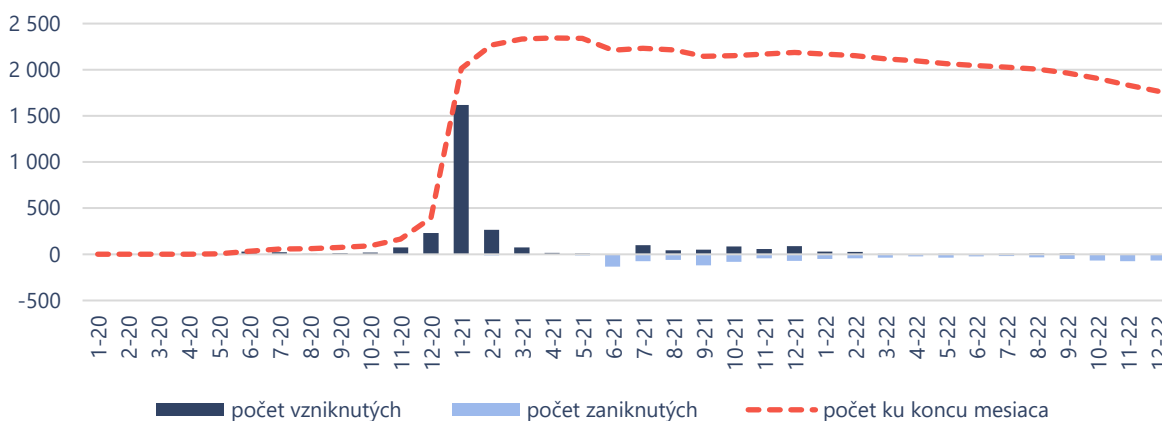

Zdroj: ÚDZS; vlastné spracovanie.

Počet MOM podľa dát z Národného registra poskytovateľov zdravotnej starostlivosti

Do Národného registra poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (NR PZS) bolo do konca roka 2022 zapísaných celkovo 2 915 MOM, z čoho v období rokov 2020 až 2022 zaniklo 1 147 MOM. Tento register spravuje NCZI. Vývoj počtu MOM podľa NR PZS je znázornený na grafe 2.

Graf 2: Vývoj počtu MOM podľa NR PZS v období január 2020 až december 2022

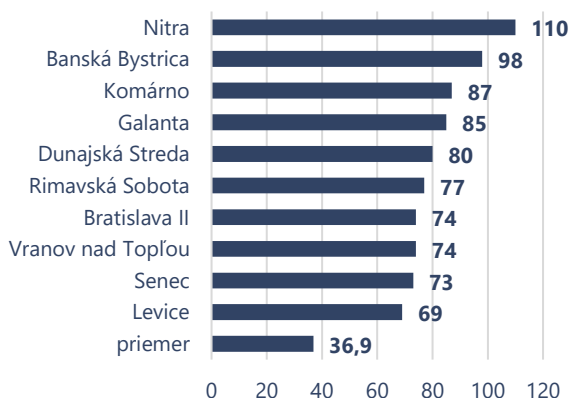
Zdroj: NCZI - NR PZS; vlastné spracovanie.

* Prvé MOM (konkrétne Centrum MEMORY n. o.) bolo v registri zapísané od 29. 1. 2020. Keďže pravidlá pre vznik MOM boli definované až neskôr, pravdepodobne ide o chybný záznam.

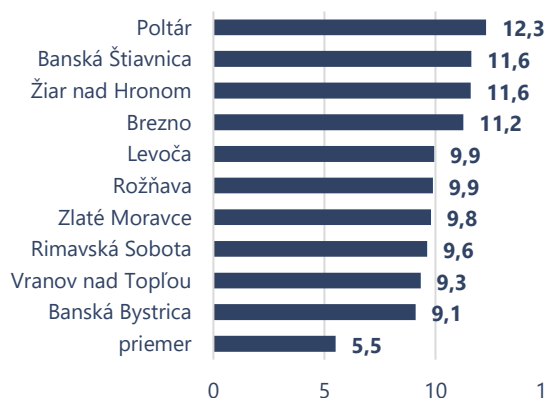
** Skutočnosť zapísania do NR PZS neznamena automaticky, že MOM aj vykonávala činnosť.

Pokiaľ ide o regionálne rozmiestnenie MOM, podľa NR PZS ich bolo najviac v Banskobystrickom kraji (507) a najmenej v Trenčianskom kraji (216). Podrobnejšia úroveň geografického členenia ukazuje, že najviac MOM bolo v Nitrianskom okrese (110) a najmenej v okrese Krupina (3) (graf 3). Z hľadiska počtu MOM na 10-tisíc obyvateľov bol najhustejšie pokrytý okres Poltár (12,3) a najmenej okres Stará Ľubovňa, kde na 10-tisíc obyvateľov pripadlo iba 1,3 MOM, čo je takmer 9,5-násobne menej oproti okresu Poltár (graf 4). Poukazuje to na výrazne nerovnomerné rozmiestnenie MOM, čo by tiež mohlo byť predmetom detailnejšej kontroly. Predložené dáta a informácie neobsahovali ani žiadnu skutočnosť naznačujúcu, že by existovala stratégia geografického rozmiestňovania MOM napríklad podľa incidencie ochorenia.

Graf 3: Okresy s najväčším počtom MOM

Graf 4: Okresy s najväčším počtom MOM na 10-tis. obyvateľov

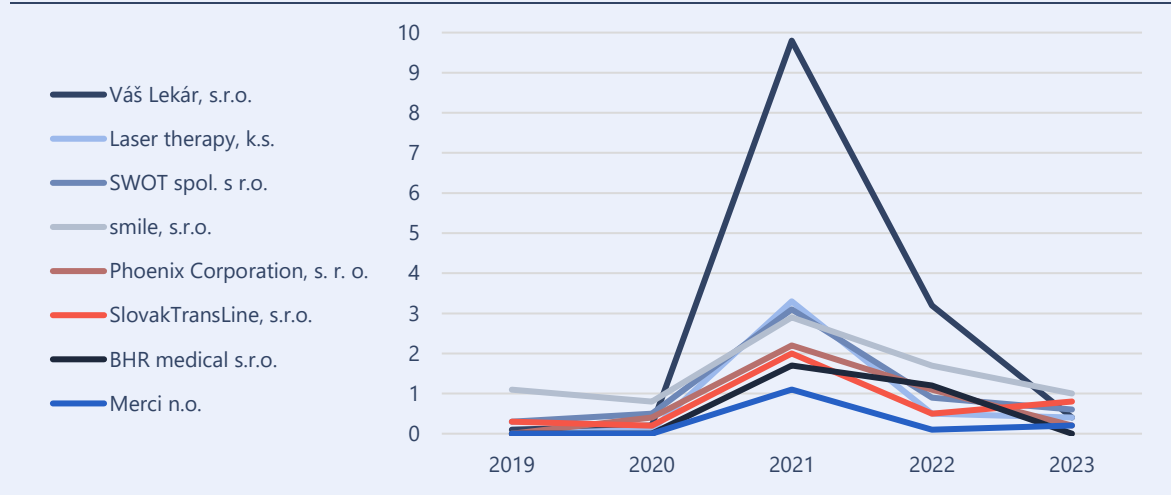
Zdroj: NCZI - RPZS; ŠÚ SR - počty obyvateľov; vlastné spracovanie.

Osem subjektov s najväčším počtom prevádzkovaných MOM malo spolu viac ako 10 % počtu všetkých registrovaných MOM. U týchto subjektov bol zaznamenaný aj prudký nárast tržieb (box 2).

BOX 2: Tržby prevádzkovateľov najvyššieho počtu MOM

Analýza účtovných údajov prevádzkovateľov vysokého počtu MOM ukazuje prudký nárast tržieb v roku 2021 a následného návratu na výrazne nižšie čísla. Graf znázorňuje osem subjektov s najvyšším registrovaným počtom MOM. Kým ich tržby v rokoch 2019 a 2020 boli blízke nule alebo dosahovali rádovo desiatky až stovky tisíc, za rok 2021 boli ich tržby rádovo v miliónoch. Medziročný nárast tržieb medzi 2020 a 2021 u väčšiny týchto subjektov je rádovo v tisícok percent.

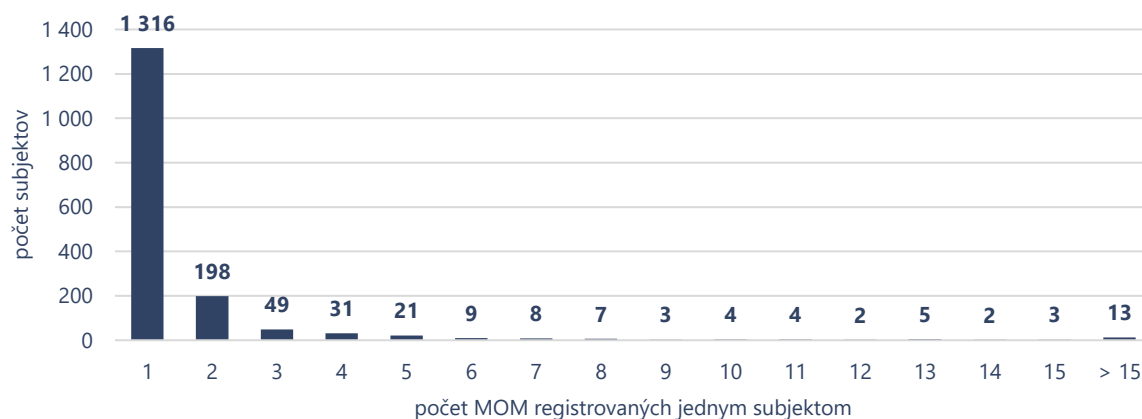
Graf 5: Vývoj tržieb vybraných prevádzkovateľov MOM (v mil. eur)

Zdroj: Finstat; vlastné spracovanie.

Najvyšší počet MOM mal registrovaný subjekt „Váš lekár, s. r. o., a to 62 (tabuľka 1). Na všetkých 2 915 kódov MOM, ktoré sú registrované v registri, pripadá 1 675 jedinečných IČO, čo znamená, že viaceré subjekty prevádzkovali viac ako jedno MOM. Počet IČO s jedným MOM je 1 316, 198 subjektov malo registrované dve MOM. Kompletnú distribúciu početností MOM znázorňuje histogram (graf 6).

Graf 6: Rozdelenie subjektov podľa početnosti MOM

Zdroj: NCZI - NR PZS; vlastné spracovanie.

Tabuľka 1: Subjekty s najvyšším počtom registrovaných MOM

IČO	Názov subjektu	Právna forma	Druh vlastníctva	Počet kódov MOM	Počet záznamov v RPZS *
45263230	Váš Lekár, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	62	67
50364367	BHR medical s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	57	58
52968596	Laser therapy, k. s.	Kom. spol.	Súkromné tuzemské	41	43
44436858	SlovakTransLine, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	32	32
50191471	Merci n. o.	Nezisk.org.	Združ.,p.strany,cirkvi	27	32
36173649	smile, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	26	28
36567396	SWOT spol. s r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	25	28
36745774	Phoenix Corporation, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	24	24
00306525	Mesto Komárno	Obec, mesto	Samospráva	22	22
00313271	Mesto Banská Bystrica	Obec, mesto	Samospráva	21	21
31936415	Ústredná vojenská nem. SNP Ružom.	P.o.	Štátne	19	65
31908969	Nemocnica s poliklinikou Brezno, n. o.	Nezisk.org.	Štátne	16	42
50676474	GH Medical s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	16	17
36698521	DEJ, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	15	16
44110618	STEFFI, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	15	18
46860711	RMHC 1, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	15	16
31647758	Unilabs Slovensko, s. r. o.	Spol. s r. o.	Zahraničné	14	121
46011935	Bc. Viliam Greksa	Živnostník	Súkromné tuzemské	14	14
35766450	Medirex, a. s.	Akc. spol.	Súkromné tuzemské	13	81
46630961	ROYAL MEDIC HEALTH CARE, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	13	14
43967965	MEDIFORM, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	13	15
44889330	Health Solutions, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	13	18
51408783	AdNa, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	13	16
36588181	DZS - M.K.TRANS, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	12	52
46584838	rychltest-covid s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	12	13
36588393	LEHA, s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	11	12
00332933	Mesto Vranov nad Topľou	Obec, mesto	Samospráva	11	11
00305936	Mesto Galanta	Obec, mesto	Samospráva	11	11
00321125	Mesto Žiar nad Hronom	Obec, mesto	Samospráva	11	11
54791146	Grekon s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	10	10
37808427	Žilinský samosprávny kraj	Samospr. kraj	Samospráva	10	11
53746619	LIFEhealth s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	10	10
53683901	AUREAS s. r. o.	Spol. s r. o.	Súkromné tuzemské	10	10

Zdroj: NCZI - NR PZS; vlastné spracovanie.

*Tento stĺpec označuje počet všetkých zdravotníckych zariadení, ktoré sú vedené pri danom IČO. Ak je vyšší než počet MOM, znamená to, že daný subjekt prevádzkuje okrem MOM aj iné zdravotnícke zariadenie.

V registri je celkovo 1 293 prevádzkovateľov, ktorí zabezpečovali iba MOM, čo predstavuje vyše 77 % všetkých subjektov s registrovaným MOM. Posledný stĺpec tabuľky 1 hovorí o celkovom počte kódov v registri pridelených danému IČO. Ak je tento počet rovnaký ako počet MOM, znamená to, že daný subjekt nezabezpečoval žiadne iné poskytovanie zdravotnej starostlivosti, iba MOM. Tieto dáta teda ukazujú, že MOM zakladali prevažne subjekty, ktoré predtým neposkytovali žiadne zdravotnícke služby.

Počet subjektov vykazujúcich AG testovanie pre ÚVZ

Z poskytnutých dát od ÚVZ vyplýva, že údaje o AG testovaní tomuto úradu zasielalo 3 407 subjektov. Medzi hláseniami testovaní, z ktorých tieto dáta pochádzajú, sú subjekty rôzneho typu, vrátane zdravotníckych zariadení, škôl, domovov sociálnych služieb, hasičských zborov, miest a obcí, rôznych firiem a mnohých subjektov, ktorých typ sa podľa názvu nedá identifikovať. Forma dát neumožňuje jednoznačné porovnanie napríklad s registrom poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Poskytnuté dáta od ÚVZ neboli založené na povoleniach o prevádzkovaní MOM, ktoré vydávali regionálne úrady verejného zdravotníctva. ÚVZ poskytoval prevádzkovateľom MOM prístupy do IS COVID za účelom hlásenia epidemiologicky závažných dát. Z tohto systému nám boli poskytnuté dáta, pričom sprievodný text k dátam od ÚVZ obsahoval upozornenie, že „poskytnuté údaje nie sú z hľadiska svojej presnosti ideálne, nakoľko náš systém nebol pre túto funkciu pôvodne stavaný a údaje, ktoré obsahuje, sú vo veľkej miere závislé od údajov, ktoré do neho zadávali samotné MOM“¹³, a tiež že „Reálne čísla boli vkladané do Moje eZdravie.“¹⁴ Toto poukazuje na dôležitosť zmazaných dát.

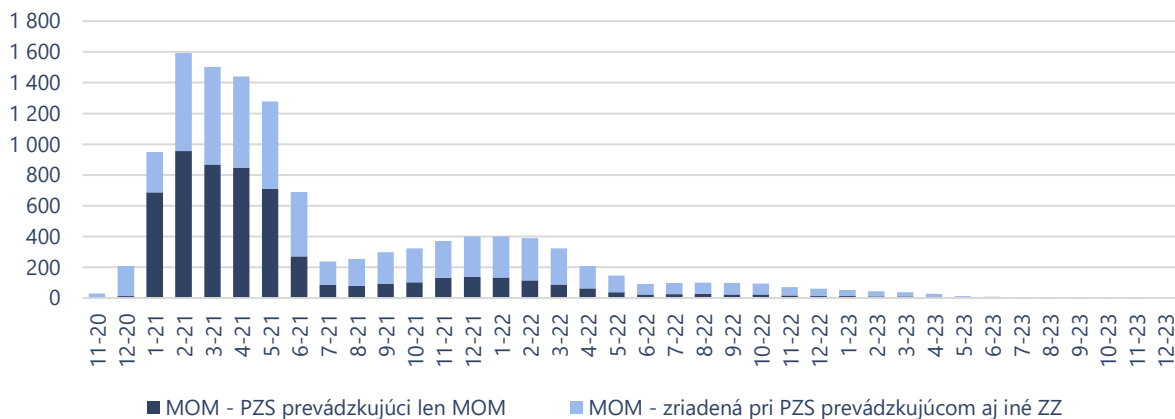
Spojenie databáz Registra poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a ÚVZ ukázalo, že 292 MOM bolo evidovaných v ÚVZ a zároveň neboli v registri. Išlo prevažne o obce a mestá, ale aj rôzne iné subjekty. Na druhej strane 690 subjektov z registra nie je uvedených v databáze poskytnutej od ÚVZ. Jeden zo súborov od ÚVZ mal databázovú formu aj s uvedením kódov umožňujúcich prepojenie s registrom. Pravdepodobne ide o zoznam subjektov vykazujúcich testovanie, ktoré ÚVZ evidoval k 3. 7. 2021. Tento súbor obsahuje 2 517 záznamov a na jeho základe bolo možné zistiť prítomnosť či neprítomnosť konkrétneho subjektu v registri. Dôvody, prečo sa dáta neprekrývajú, MZ SR dostatočne nevysvetlilo, preto by mali byť predmetom ďalšej kontrolnej činnosti.

Počet MOM podľa zberu NCZI

Ďalším zdrojom dát o počte MOM je zber dát, ktorý uskutočňovalo NCZI pod názvom COVID_ANTIGEN. Opäť však ide o zber, do ktorého MOM samé nahlasovali údaje a kvalita týchto dát závisí od presnosti informácií nahlásených od MOM.

Celkový počet subjektov (jedinečné IČO), ktorí vykázali v tomto zbere testovanie antigénovými testami, bol 1 233 a celkový počet MOM 1 893. Vývoj počtu MOM v čase znázorňuje graf 7.

Graf 7: Vývoj počtu MOM hlásiacich údaje do zberu COVID_ANTIGEN

Zdroj: NCZI; vlastné spracovanie

Tento počet je značne nižší, než uvádzajú iné zdroje údajov, čo naznačuje, že značný počet MOM si neplnil povinnosť nahlasovať dáta do tohto zberu. Aj keď všetky IČO subjektov hlásiacich sa do tohto zberu bolo možné nájsť aj v registri poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, z opačnej strany sa ukázali subjekty, ktoré boli v registri vedené ako MOM, ale do zberu COVID_ANTIGEN nenahlásili žiaden údaj. Celkový počet takýchto subjektov bol 443. Je síce možné, že existovali subjekty, ktoré mali povolenia prevádzkovať jedno či viac MOM, no nakoniec žiaden AG test nevykonali, ale taký veľký rozsah

¹³ Text citovaný zo súboru do MZ SR s názvom „ÚVZ_15.05.2024“.

¹⁴ Text citovaný zo súboru od MZ SR s názvom „UVZ počty testov“.

je vysoko nepravdepodobný. Navyše v takomto zozname sú aj subjekty, ktoré mali podľa registra registrovaných aj výrazne viac ako jedno MOM (tabuľka 2). Že ani jedno z ich MOM nerobilo AG testy, je však málo pravdepodobné, preto aj tieto subjekty by mohli byť predmetom detailnej kontroly.

Tabuľka 2: Subjekty s viac ako piatimi registrovanými MOM, ktoré sa neobjavili v zbere COVID_ANTIGEN

IČO	Názov subjektu	Počet MOM
31647758	Unilabs Slovensko, s. r. o.	14
35766450	Medirex, a. s.	13
54188491	Unitest 3, s. r. o.	8
00306169	Mesto Sereď	7
35878151	synlab slovakia s. r. o.	6
50328522	PENET a. s.	6
00306517	Mesto Kolárovo	5
50964038	P.A.M.M., s. r. o.	5
00603317	Mestská časť Bratislava - Nové Mesto	5
00321842	Mesto Bardejov	5
00318744	Mesto Hnúšťa	5
35829052	Slovenské elektrárne, a. s.	5

Zdroj: NCZI – prepojenie RPZS a COVID_ANTIGENI; vlastné spracovanie.

Počet MOM podľa databázy sekcie financovania MZ SR

Ďalším potenciálnym zdrojom informácií o počte MOM sú dáta od Sekcie financovania MZ SR, ktorá poskytla zoznam čerpania finančných prostriedkov za roky 2020, 2021 a 2022 – teda zoznam operácií, ktorými financovala MOM. Financie boli poskytované prevádzkovateľom MOM, nie jednotlivým MOM. Problémom však je, že tento zoznam neobsahoval v kompletnej podobe jednoznačný identifikátor subjektu, ktorému boli financie poskytnuté. Vo verzii datasetu poskytnutého 19. 7. 2024 nebol uvedený žiaden jednoznačný atribút prijímateľa, napriek jednoznačnej požiadavke od NKÚ SR, aby týmto transakciám bolo priradené IČO. Sekcia financovania MZ SR opakovane tvrdila¹⁵, že to nie je možné. **Nemožnosť priradiť IČO k presunom verejných prostriedkov považujeme za závažné zistenie, ktoré s vysokou pravdepodobnosťou nie je v súlade s platnými predpismi.**

Poskytnutá databáza obsahovala celkovo 3 969 transakcií v rozmedzí od 477,2-tis. eur do - 189,5¹⁶-tis. eur. Čiastočne využiteľným údajom v tomto datasete bola poznámka pri každej transakcii, ktorá obsahovala názov subjektu, ale v rôznych formátoch¹⁷. Z tohto údaju bol vypracovaný pomocný údaj, ktorým sme sa pokúsili identifikovať prevádzkovateľov s najväčším objemom čerpaných financií. Týmto spôsobom sme identifikovali subjekty s potenciálne najvyšším čerpaním prostriedkov a primárne na tieto subjekty by sa mala zamerať ďalšia kontrolná činnosť (tabuľka 3).

Tabuľka 3: Subjekty s najvyšším čerpaním zdrojov od MZ SR za roky 2020 až 2022 (v mil. eur)

Názov subjektu	Suma	Názov subjektu	Suma
Váš Lekár s. r. o.	2,37	RMHC 1, s. r. o.	0,86
Laser therapy, k. s.	2,34	DEJ, s. r. o.	0,85

¹⁵ Listy od Sekcie financovania adresované Odboru krízového riadenia a krízového manažmentu z 18. 7. 2024 a 31. 7. 2024, poskytnuté NKÚ SR cez zdieľané úložisko.

¹⁶ Celkovo bolo v databáze 53 záporných hodnôt, išlo o vrátené platby. Najvyššiu platbu jednorazovo vrátila spoločnosť Phoenix corporation. Dôvody a spôsob vzniku záporných platieb by tiež mohli byť predmetom ďalšej kontrolnej činnosti úradu.

¹⁷ Ne/použitie diakritiky, použitie rôznych znakov, obmeny názvov atď.

SWOT s. r. o.	2,15	MEDIFORM, s. r. o.	0,75
DZS-M.K.TRANS, s. r. o.	1,44	Žilinský samosprávny kraj	0,75
Ústredná vojenská nemocnica SNP	1,39	SALVUS, s. r. o.	0,74
IVIMED s. r. o.	1,27	PROVITAE, s. r. o.	0,60
STEFFI, s. r. o.	1,18	Merci n. o.	0,57
LEHA, s. r. o.	1,10	SANA s. r. o.	0,53
Phoenix Corporation, s. r. o.	1,03	Gastroped s. r. o.	0,51
AdNa, s. r. o.	1,00	Via Corporation s. r. o.	0,47
SlovakTransLine, s. r. o.	1,00	NEMOCENSKÁ BB, s. r. o.	0,45
Bonum Salutem s. r. o.	0,98	Bc. Viliam Greksa	0,43
Ochrana zdravia s. r. o.	0,97	EMED s. r. o.	0,40
smile, s. r. o.	0,91	TOP FIGURA, s. r. o.	0,40
ROYAL MEDIC HEALTH CARE, s. r. o.	0,90	K 13 - Košické kultúrne centrá	0,40

Zdroj: vlastné spracovanie dát poskytnutých od sekcie financovania MZ SR.

Neúplnosť a nekonzistentnosť dát o počte MOM

Nekonzistentnosť dát z rôznych databáz (tabuľka 4) **naznačuje, že v procese vzniku a prevádzkovania MOM nemuseli byť dodržané všetky platné predpisy.** Z rozdielov v dátach vyplýva napríklad podozrenie, že značný počet MOM nemal vydané všetky potrebné registrácie, no napriek tomu vykonával činnosť a bol financovaný z verejných zdrojov.

Neschopnosť rezortu MZ SR poskytnúť jednu komplexnú databázu MOM s dostatočnými a spoľahlivými údajmi poukazuje na viaceré zlyhania rezortu zdravotníctva, či už ide o nedostatočnú prepojenosť IT systémov jednotlivých organizácií alebo nedostatočné procesy, ktoré by zaručili kvalitnú evidenciu a dáta aj v krízovom období.

Tabuľka 4: Počet MOM podľa rôznych zdrojov

Zdroj dát	Popis	Počet
ÚDZS	Celkový počet pridelených kódov MOM do konca roka 2022	2 935
NCZI (NR PZS)	Počet MOM v registri k decembru 2022	1 768
NCZI (zber COVID_ANTIGEN)	Celkový počet MOM, ktorí vykázali v tomto zbere údaje za AG testovania	1 893
IZA MZ SR*	Počet subjektov reportujúcich výsledky AG testov (podľa typu výsledku)	4 224
ÚVZ	Počet subjektov vykazujúcich AG testovanie	3 407

Zdroj: vlastné spracovanie zo zdrojov uvedených v tabuľke.

* Pri údajoch o počte MOM ide o jedinečný počet subjektov, ktoré boli prihlásené na vykazovanie výsledkov AG testov, avšak nie všetky subjekty údaje aj vykazovali. Bližšie v poslednej podkapitole Anomálie v miere pozitivít.

MZ SR nedisponuje dostatočnou evidenciou, komu pridelovalo príspevky zo svojho rozpočtu na financovanie MOM. Vyplýva to zo skutočnosti, že MZ SR ani po viacnásobných dopytoch a konzultáciách nebolo schopné rozdeliť prijímateľov verejných zdrojov podľa výziev vyhlasovaných MZ SR, ani poskytnúť špecifikáciu týchto prijímateľov podľa IČO.

Závažným problémom je vymazanie kľúčovej databázy údajov systému Moje e-zdravie (box 3). Táto databáza obsahovala najkomplexnejšie reálne dáta o vykonaných testoch a teda aj o počte MOM. Jej vymazaním došlo k sťaženiu akejkoľvek kontrolnej či analytickej činnosti v oblasti MOM. Otázka, či takéto zmazanie (namiesto napríklad anonymizácie) dát bolo v súlade s platnými právnymi predpismi, by mala byť predmetom ďalšej kontrolnej činnosti.

Box 3: Vymazanie databázy Moje e-zdravie

Spomedzi všetkých databáz evidujúcich dáta o MOM bola najkomplexnejšou databáza aplikácie Moje e-zdravie. V tomto systéme sa ukladali **reálne dáta o skutočne vykonaných testoch**.

Kľúčové postavenie tejto databázy bolo viacnásobne potvrdené v listoch, kde rôzne inštitúcie zdôvodňovali nemožnosť poskytnúť NKÚ SR komplexné odpovede na vyžiadania.

- Napríklad NCZI uviedlo^{a)}: „**Všetky tieto informácie boli uložené v databáze systému Moje e-zdravie. Na základe pokynu z ÚVZ bola databáza dňa 15. 12. 2023 nanovo vytvorená, nainicializovaná a nakonfigurovaná. Všetky dáta k 15. 12. 2023 boli z databázy odstránené a preto už nimi nedisponujeme.**“
- Alebo ÚVZ zdôvodňoval^{b)} nepresnosti v dátach tým, že do systému IS COVID vkladali MOM údaje nedôsledne, a že

Dôležitosť tejto databázy si bol rezort vedomý, čo preukazuje napríklad tento text e-mailu^{c)}: „Súčasne sme opakovane upozorňovali na potrebu zachovania štatistických údajov pri zrušení zmluvy s ÚVZ, pretože určite budú prebiehať dodatočné kontroly NKU v tejto veci. NCZI nás opakovane uistovalo, že dáta vo forme štatistik budú aj naďalej k dispozícii.“

Riadne zdôvodnenie výmazu dát sme od MZ SR nedostali^{d)}, poskytli nám len informáciu o chronológii procesu výmazu. Výmaz bol uskutočnený v dvoch kolách a podľa predložených informácií^{e)} prebiehal nasledovne (skrátaná forma):

1. kolo výmazu údajov

- 12. 10. 2023: **Z ÚVZ SR bol doručený pokyn na výmaz osobných údajov** z aplikácie Moje eZdravie a pokyn na pozastavenie spracúvania osobných údajov v aplikácii Moje eZdravie;
- od 17. 10. 2023 do 26. 10. 2023: diskusia medzi NCZI a ÚVZ SR ohľadom požiadaviek a zdôvodnení (e-maily z 17. 10. 2023; 19. 10. 2023; 23. 10. 2023; 25. 10. 2023; 26. 10. 2023; online hovor 25. 10. 2023);
- 26. 10. 2023: Pokyn NCZI, v ktorom sú zapracované zmeny pokynu na výmaz z ÚVZ SR v zmysle komunikácie s ÚVZ SR; NCZI vydal pokyn na začatie výmazu príslušným zamestnancom;
- **16. 11. 2023: bol dokončený výmaz údajov;**
- 22. 11. 2023: podpísané Čestné vyhlásenie a Záznam z výmazu, ktoré boli následne klasickou poštou odoslané na ÚVZ

2. kolo výmazu údajov

- 15. 12. 2023 – DPO ÚVZ SR e-mailovou formou zaslal DPO NCZI Pokyn k ukončeniu zmluvy („DPO“ data protection officer alebo zodpovedná osoba za ochranu osobných údajov);
- 15. 12. 2023 – DPO ÚVZ SR e-mailovou formou zaslal DPO NCZI scan Pokynu k ukončeniu zmluvy (podpísaný hlavným hygienikom);
- 20. 12. 2023 – DPO NCZI zaslal pokyn v nadväznosti na Pokyn ÚVZ SR k ukončeniu zmluvy;
- 20. 12. 2023 – DPO NCZI informoval DPO ÚVZ SR o nemožnosti NCZI vykonať výmaz údajov v termíne, ktorý nariadil ÚVZ SR a o tom, že NCZI vykoná výmaz bezodkladne, keď to bude možné;
- 21. 12. 2023 – riaditeľ odboru implementácie informoval DPO o probléme spojenom s možným výmazom osobných údajov podľa pokynu;
- 21. 12. 2023 – DPO NCZI informoval DPO ÚVZ SR o probléme spojenom s možným výmazom osobných údajov a žiada DPO ÚVZ SR o vyjadrenie, **či ÚVZ SR súhlasí s anonymizáciou údajov namiesto výmazu;**
- 21. 12. 2023 – DPO je informovaný o ukončení výmazu ISZI;
- 28. 12. 2023 – DPO ÚVZ informoval NCZI, že Pokyn ÚVZ SR k ukončeniu zmluvy sa už nebude meniť;
- 3. 1. 2024 – DPO NCZI odporúčal bezodkladne vykonanie výmazu údajov podľa pokynu.

^{a)} Text z e-mailu medzi NCZI a MZ SR z 12. 4. 2024, poskytnutý cez zdieľané úložisko v podadresári Otázka01/1.3.

^{b)} Text z e-mailu medzi ÚVZ a MZ SR z 18. 4. 2024, poskytnutý cez zdieľané úložisko v podadresári Otázka03/UVZ.

^{c)} Text z e-mailu od MZ SR pre NCZI z 25. 4. 2024, poskytnutý cez zdieľané úložisko v podadresári Otázka03/NCZI_30.4.24.

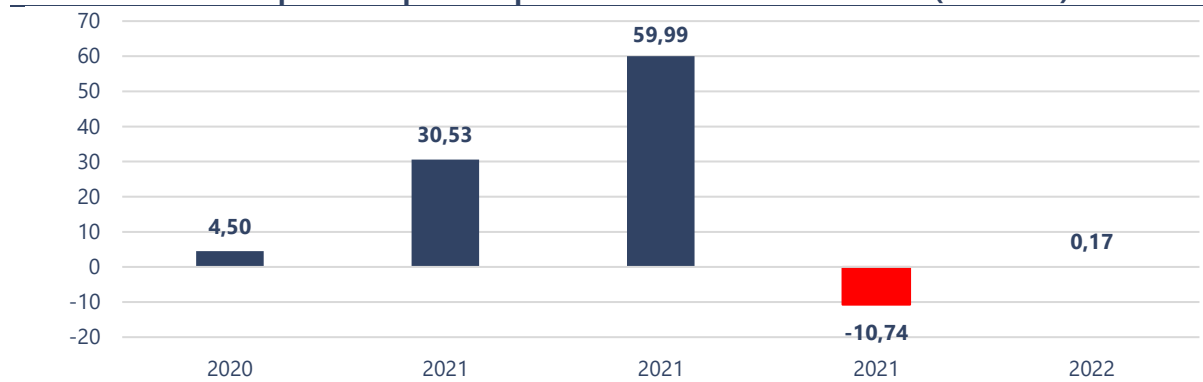
^{d)} Formálne to požadované nebolo, iba ústne v rámci pracovných stretnutí.

^{e)} Predložené na zdieľané úložisko 19. 7. 2024.

Odhad celkových verejných výdavkov na MOM

Prostredníctvom rozpočtových opatrení poskytlo MF SR v rokoch 2020 až 2022 spolu 84,5 mil. eur pre MZ SR na testovanie prostredníctvom MOM. Tento údaj zároveň zahŕňa finančné prostriedky, ktoré boli použité ešte pred existenciou MOM na veľkokapacitné odberné miesta (nie však celoplošné testovania pod záštitou Ministerstva obrany SR).

Graf 8: Jednotlivé rozpočtové opatrenia pre MOM v období 2020 až 2022 (v mil. eur)

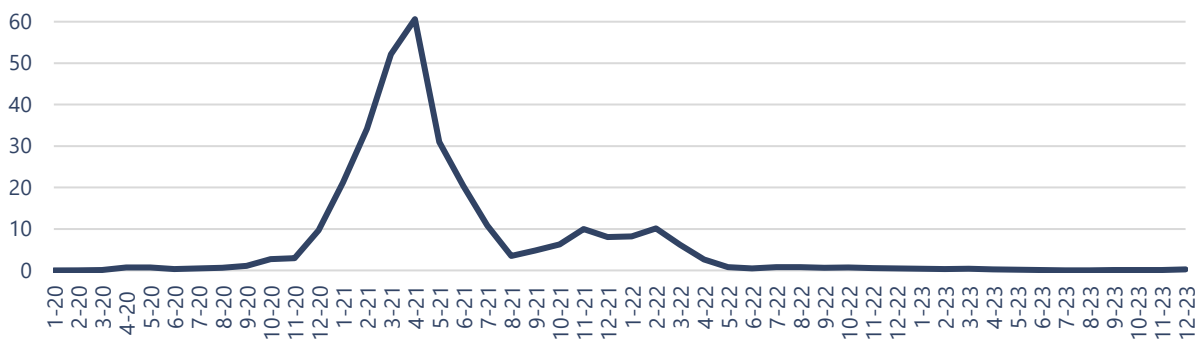
Zdroj: MZ SR, vlastné spracovanie

Najviac prostriedkov na MOM získalo MZ SR počas roka 2021, kedy mu dvoma rozpočtovými opatreniami bolo pridelených 90,5 mil. eur (graf 8). Avšak na konci roka 2021 bolo z dôvodu nevyčerpania všetkých prostriedkov 10,7 mil. eur viazaných rozpočtovým opatrením v prospech všeobecnej pokladničnej správy späť na MF SR. Následne v roku 2022 žiadalo MZ SR o dofinancovanie z dôvodu kontroly a následnej oprávnenosti a revízií dokladov vo výške približne 174 tisíc eur.

Samotné zriadenie a prevádzkovanie MOM od novembra 2020 do februára 2022 vyšlo rozpočet verejnej správy na takmer 80 mil. eur, pričom suma za samotné testy nie je v tejto sume zahrnutá. Suma 80 mil. eur zároveň nezahŕňa tri kolá celoplošného testovania, keďže tieto testovania neboli realizované prostredníctvom MOM. Údaje o výdavkoch na MOM z informačných systémov MZ SR nie sú jednoznačne členené a nie je z nich možné zistiť pomer, v akom MOM získali finančné prostriedky za AG a PCR testy. MZ SR predložilo NKÚ SR veľké množstvo súborov s údajmi o počte MOM, počte AG a PCR testov a sumách peňazí, ktoré na MOM prideliovali, avšak tieto údaje sú za rôzne časové úseky a neexistuje jedna ucelená databáza, z ktorej by bolo možné pri analýze MOM vychádzať. Z účtovníctva MZ SR však vieme podľa mesiacov určiť, aké sumy išli agregátne na jednotlivé MOM na účel ich zriadenia a prevádzkovania. Z dôvodu prvotného dodania neúplných údajov a ich následného doplnenia, nie je istá ani úplná dôveryhodnosť týchto údajov. Taktiež v tomto prípade nie je možné jednoznačne určiť, na základe ktorej výzvy boli MOM poskytované prostriedky a na aký účel (zriadenie, testovanie, príplatok za vyšší počet otestovaných a pod.). Prvé údaje z účtovníctva na MOM sú známe od decembra 2020 až do februára 2022, teda do skončenia výziev na MOM a ich zúčtovania.

Za testy spotrebované v MOM bolo na základe odhadu zaplatených takmer 237 mil. eur z verejných zdrojov. MOM získavali bezodplatne AG a PCR testy zo SŠHR SR, avšak SŠHR SR ich musela nakupovať z verejných zdrojov. Údaje o spotrebe testov po mesiacoch sme získali z informačných systémov NCZI. Sumy v peňažnom vyjadrení a počty AG a PCR testov nám poskytli na základe vyžiadania zo SŠHR SR. Na základe údajov o jednotkových cenách za jednotlivé testy AG a PCR bolo možné vypočítať priemernú cenu AG a PCR testu. Na základe toho bolo možné odhadnúť sumu minulých verejných zdrojov na testy počas trvania pandémie po jednotlivých mesiacoch.

Graf 9: Odhad celkových výdavkov na MOM vrátane použitých AG a PCR testov po mesiacoch (v mil. eur)

Zdroj: NCZI, SŠHR, vlastné spracovanie.

Odhad celkových výdavkov zo štátneho rozpočtu na MOM dosiahol úroveň takmer 317 mil. eur.

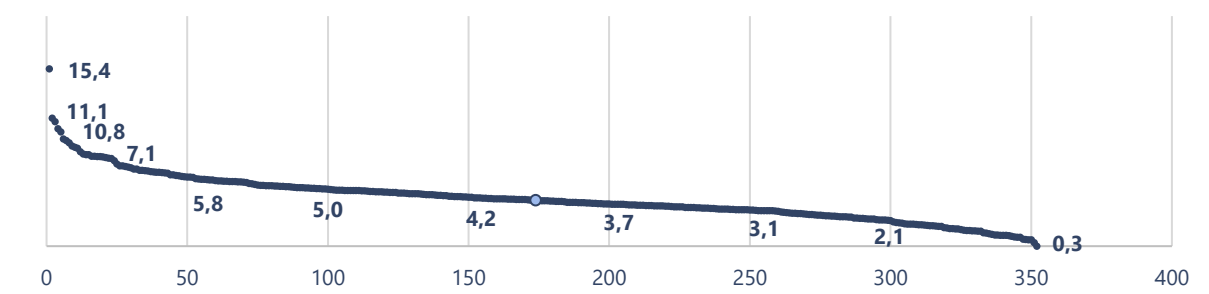
Od decembra 2020 do júla 2021 boli vyplácané desiatky miliónov eur mesačne na zriadenie a prevádzku MOM, vrátane započítaných AG a PCR testov. Toto obdobie zároveň zahŕňalo päť výziev MZ SR na zriadenie MOM. Najviac prostriedkov bolo na MOM čerpaných v apríli 2021, keď mesačné výdavky prekročili úroveň 60 mil. eur (graf 9). Aj po ukončení výziev na zriadenie a prevádzku MOM pokračovalo testovanie pre verejnosť, a tak nie všetky MOM ukončili svoju činnosť. Testovanie prebiehalo počas celého roku 2022, 2023 a prebieha aj v súčasnosti (08/2024). Avšak výdavky na MOM v rámci nášho odhadu evidujeme len za AG a PCR testy, ktoré boli zakúpené zo SŠHR SR do decembra 2023. Tieto odhadnuté výdavky predstavovali ešte aj v roku 2023 hodnotu 2,3 mil. eur, pričom priemerná mesačná hodnota bola približne 0,2 mil. eur.

Priemerné výdavky za vykonaný AG test v MOM

Rozdiely v jednotkových výdavkoch za vykonaný AG test v MOM sú spôsobené rozdielnymi výzvami, v rámci ktorých MOM vznikali (viac v prílohe). V rámci výziev platili rozdielne podmienky a týkali sa predmetu úhrad. Na začiatku (v prvých štyroch výzvach od 15. 11. 2020 do 1. 2. 2021) MOM dostávali peniaze na zriadenie vo forme jednorazového príspevku, neskôr (vo štvartej a piatej výzve, t. j. od 15. 1. 2021) dostávali peniaze za každé vyšetrenie od počtu viac ako 250 AG testov za deň.

Aj analýzu jednotkových výdavkov za vykonané AG testy v MOM komplikoval nedostatok relevantných dát. V rámci vyžiadania údajov poskytlo MZ SR pre NKÚ SR viacero databáz s počtom vykonaných AG testov, kde bolo MOM pridelené IČO. Ďalšími poskytnutými údajmi boli údaje z účtovníckeho systému MZ SR, kde ministerstvo pridelené časti subjektov sumy, ktoré im boli vyplatené na zriadenie a prevádzku AG MOM v rokoch 2020 a 2021. Z dostupných údajov bolo možné vytvoriť čiastočnú databázu na základe spoločného identifikátora, ktorým bolo IČO. Údaje však nie sú dostupné buď za všetky MOM, alebo chýbajú sumy, ktoré boli MOM vyplatené z MZ SR, čo považujeme za veľké zlyhanie, keďže v údajoch z účtovníctva MZ SR by malo byť zrejmé, komu vyplácajú prostriedky. Napriek tomu sa nám podarilo pre istú množinu MOM dáta prepojiť a dopočítať priemerné jednotkové výdavky za spotrebovaný AG test. Išlo o prepočet celkovej pridelennej sumy pre dané IČO v eurách, delený počtom vykonaných AG testov v počte kusov. Počet MOM s dátami umožňujúcimi prepojenie bol však len 354. V prípade nevymazania údajov z informačného systému Moje Zdravie by bolo možné vykonať komplexnú analýzu jednotkových výdavkov za AG a PCR testy.

Graf 10: Priemerné jednotkové výdavky (v eurách) za AG test v MOM v rokoch 2020 – 2021

Zdroj: MZ SR, vlastné spracovanie.

Priemerné jednotkové výdavky za spotrebovaný AG test sa veľmi líšia aj pri malej vzorke MOM (graf 10). Dve extrémne hodnoty¹⁸ nie sú graficky zobrazované z dôvodu lepšieho grafického zobrazenia ostatných MOM. Pri celom súbore hodnôt jednotkových výdavkov je medián 3,96 eur/1 AG test. V rámci grafického zobrazenia sú jednotkové výdavky v rozmedzí od 15,4 eur do 0,3 eur/AGtest, pričom 50 MOM vykázalo za AG test viac ako šesť eur v priemere. Na druhej strane 50 MOM dostávalo za vykonaný AG test menej ako dve eurá v priemere. V prípade kontroly sa odporúčame pozrieť predovšetkým na tie MOM, ktoré dostávali v priemere šesť eur a viac za jeden vykonaný AG test, a taktiež na dve MOM, ktoré vykazujú z údajov MZ SR extrémne hodnoty (tabuľka 5).

Tabuľka 5: Subjekty s najvyššími (vľavo) a najnižšími (vpravo) jednotkovými výdavkami za AG test (v eurách)

IČO	Názov subjektu	Výdavky	IČO	Názov subjektu	Výdavky
47258357	BeneVobis s.r.o.	*12 109,3	17335469	Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	1,0
44551941	DENTAL KLINIK s.r.o.	*4 416,3	37886851	Ľubovnianska nemocnica Stará Ľubovňa	1,0
48137057	CA - Pharmacy, s.r.o.	15,4	44455356	Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda a.s.	1,0
36621676	MEDAM, s.r.o.	11,1	35965720	Urgent, s.r.o.	0,9
47232897	VIAR med, s.r.o.	10,8	37954571	Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o.	0,9
35710501	TATRA TRADING INTERNATIONAL s.r.o.	10,2	36620505	RC & T Detva s.r.o.	0,9
35650818	Mária Suroviaková	10,0	47249021	Vranovská nemocnica, a.s., Vranov nad Topľou	0,9
50021915	Zerrenpach, s.r.o.	9,3	37886436	Nemocnica Dr.Vojtecha Alexandra v Kežmarku n.o.	0,8
44841043	EURO - K s.r.o.	9,2	36524921	Hospitale, s.r.o.	0,8
30625785	Jankaj Dušan	9,0	52473732	MEPOS SNV s.r.o.	0,8
46358609	Mgr. Erik Smik - SKYWARDS	8,7	45594929	Nemocnica AGEL Zvolen a.s.	0,6
41995481	Ing. Andrea Mišendová - M-Sport LIFE	8,6	36084212	Poliklinika Senica, n.o.	0,6
36474991	ORTOPED, spol. s.r.o.	8,5	36513458	Nemocnica Poprad, a.s.	0,6
51658984	PreMedix	8,2	31908977	Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o. (Veľký Krtíš)	0,6
44086903	INTERKLINIK DERMA s.r.o.	8,0	35865679	Nemocničná a.s.	0,3

Zdroj: MZ SR, NCZI, vlastné spracovanie. * Ide o extrémne hodnoty, keďže tieto MOM (podľa údajov z MZ SR a NCZI SR) vykonali len 12 resp. 17 AG testov, pričom zinkasovali 145 tis. eur resp. 75 tis. eur.

¹⁸ V prvom prípade je jednotková cena 12 109,3 eur/1 AG test, pričom MOM zinkasovalo podľa údajov od MZ SR 145,3 tis. eur a mali vykonať len 12 testov. Druhý prípad je MOM, ktoré vykonalo 17 testov a zinkasovalo 75 tis. eur, čím sa jednotková cena za test vyšplhala na 4 416,3 eur/1 AG test.

Anomálie v miere pozitivity AG testov

Na účely odhalenia neštandardných prípadov sme analyzovali aj údaje o miere pozitivity AG testov, keďže extrémne hodnoty v miere pozitivity môžu indikovať viacero problémov. Jedným z nich sú nekorektné údaje zo strany MZ SR, ďalším môže byť neplnenie si povinnosti MOM¹⁹ vo vykazovaní údajov. Ďalšou možnosťou môže byť podozrivá motivácia subjektov vziať jednorazový príspevok na zriadenie MOM vo výške približne 1 120 eur²⁰, avšak po absolvovaní veľkej administratívnej záťaže, ktorú založenie MOM predstavovalo; následne tieto MOM vykázali malý počet testov, ktorý mohol spôsobiť veľké rozdiely v miere pozitivity. Otáznym v tomto prípade zostáva to, ako mali MOM s nízkym počtom vykázaných AG testov zabezpečené priestory a prevádzku testovania a akým spôsobom MZ SR kontrolovalo prevádzky MOM. Aj tieto skutočnosti by mohli byť predmetom následnej kontrolnej činnosti.

Na odhalenie jedného pozitívneho prípadu na Slovensku bolo vynaložených v priemere viac ako 178 eur²¹ (za roky 2020 a 2021). Na základe údajov z informačných systémov MZ SR boli NKÚ SR poskytnuté aj údaje o výsledkoch AG testov. Obdobie, za ktoré bolo údaje možno analyzovať, je štvrtý kvartál roku 2020 a celý rok 2021, teda obdobie najvyššieho počtu pozitívnych prípadov v SR. Za toto obdobie bolo vykonaných takmer 40 mil. AG testov prostredníctvom MOM (graf 11).

Graf 11: Výsledky vykonaných AG testov prostredníctvom MOM za 4. kvartál 2020 a rok 2021

Pozitívny	448 684
Neurčitý	9 787
Negatívny	39 114 295

Zdroj: MZ SR, vlastné spracovanie.

Analýza miery pozitivity²², vyjadrenej ako pomer pozitívnych testov k celkovému počtu AG testov, odhalila niekoľko zaujímavých anomálií (graf 12). Z celkového počtu až 1 465 MOM (34,7 %) vykázalo menej než tisíc testov, pričom všetky výsledky boli negatívne, čo vyvoláva istú mieru podozrenia. Na opačnom konci spektra je tiež podozrivých deväť MOM, ktoré vykonali menej než tri testy, a dosiahli 100 % mieru pozitivity. Zaujímavé sú aj MOM, ktoré vykonali viac než 20 testov a mali mieru pozitivity vyššiu ako 50 %. Objavili sa aj MOM, ktoré mali vykázaný iba jeden negatívny test, a preto bola ich miera pozitivity nulová (tabuľka 6). Ďalšou zaujímavosťou je, že 788 MOM malo aspoň jeden neurčitý test.

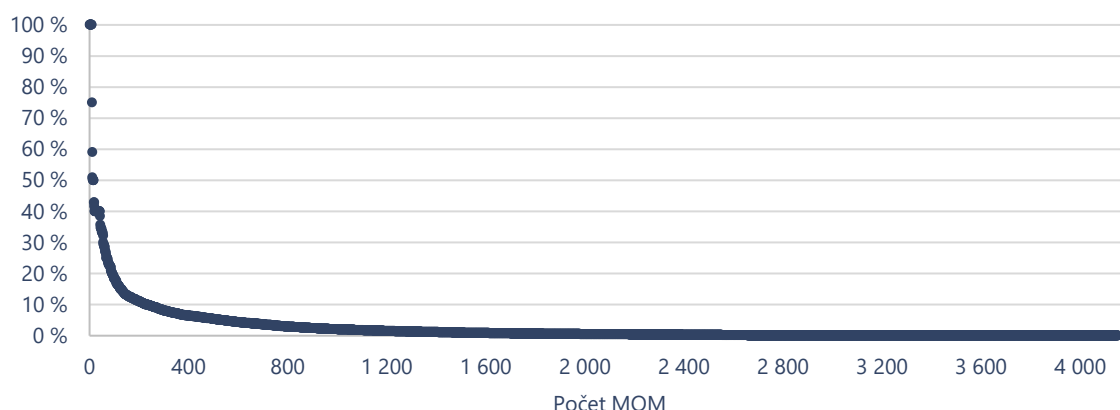
¹⁹ V rámci tejto kapitoly je na účely sprehľadnenia textu pre subjekty reportujúce výsledok AG testu používaný pojem MOM.

²⁰ V prípade subjektov vykazujúcich iba jeden výsledok AG testu by to znamenalo, že subjekty by inkasovali 1 120 eur za jeden vykázaný test plus financie za prevádzkovanie MOM v daný deň.

²¹ Celkovo vynaložené finančné prostriedky delené počtom pozitívnych prípadov.

²² Preskúmali sme výsledky testov zo 4 224 MOM, z ktorých však 71 MOM nevykázalo žiaden výsledok AG testu. Celkový počet MOM vykazujúcich výsledky je výrazne vyšší ako údaje uvedené v podkapitolách o subjektoch vykazujúcich AG testovanie podľa ÚVZ a o počte MOM podľa zberu COVID_ANTIGEN. Rozdiel v počte MOM môže byť z týchto údajov umelo vytvorený, keďže v rámci vykazovania hlásenia výsledkov AG testov išlo aj o subjekty, ktoré realizovali testovanie AG testami v orgánoch štátnej a územnej verejnej správy. Išlo o subjekty na rôznych úradoch, ministerstvách alebo mestských a obecných úradoch, nie o stabilné MOM na jednej adrese.

Graf 12: Miera pozitivity AG testov v MOM v období 4Q2020 až 4Q2021

Zdroj: MZ SR, vlastné spracovanie

Neštandardné rozdelenie pozitivity je možné ilustrovať aj na príklade subjektov s najvyšším a najnižším podielom pozitívnych AG testov na celkovom počte (tabuľka 6). V poslednom kvartáli roku 2020 a počas celého roku 2021 dosiahli tieto subjekty veľmi rozdielnu mieru pozitivity. Najvyššia mesačná miera pozitivity bola 6,84 % na celkovom počte otestovaných, čo je takmer 18-násobok najnižšej dosiahnutej hodnoty (0,39 %). Zároveň platí, že z vybraných MOM najvyššiu mieru pozitivity v priemere dosahovali štátom zriadené zariadenia, a najnižšiu mieru samosprávne a súkromné tuzemské subjekty. Môže to vysvetľovať fakt, že v štátnych nemocniciach sa testovali chorí pacienti, ktorí prišli kvôli zdravotným komplikáciám. Ale istú mieru podozrenia vyvoláva skutočnosť, že práve väčšina vybraných súkromných zriaďovateľov MOM dosahovala mieru pozitivity pod 1 %. Podozrivou tiež ostáva motivácia²³ subjektov zriaďiť MOM za účelom vykázania len 1 negatívneho AG testu. Celkovo takýchto subjektov evidujeme 36.

Tabuľka 6: Subjekty s najvyššou mierou pozitivity testovanou AG testami

IČO	Názov subjektu S najvyššou mierou pozitivity na celkovom počte AG testov	AG testy				Miera pozitivy
		Negat.	Neurč.	Pozit.	Spolu	
46444335	FEBA - MED s. r. o.	0	0	3	3	100 %
51855232	BONUMED s. r. o.	0	0	2	2	100 %
00398861	Stredná odborná škola služieb, Hlavná 6, Stropkov	0	0	1	1	100 %
32591594	MUDr. Ľuboslava Kováčiková, odborná lekárka	0	0	1	1	100 %
36440108	Praktik KNM, s. r. o.	0	0	1	1	100 %
36845850	NAJ - MEDIK s. r. o.	0	0	1	1	100 %
47622890	Promed, s. r. o.	0	0	1	1	100 %
50352407	EMAMED s. r. o.	0	0	1	1	100 %
53029402	MUDr. Zuzana Kohútová, s. r. o.	0	0	1	1	100 %
47652187	Zdravie TN, s. r. o.	1	0	3	4	75 %
44318839	PEDNEF, s. r. o.	7	2	13	22	59 %
37849379	MUDr. Roman Ružička - ambulancia všeobecného lekára	49	5	56	110	51 %
36745952	VIVAT, s. r. o.	205	14	222	441	50 %

Zdroj: MZ SR, vlastné spracovanie.

²³ Môže ísť o motiváciu získať jednorazový príspevok bez skutočného zriadenia a prevádzkovania MOM.

Záver

- MZ SR pre MOM nezabezpečilo dostatočnú mieru koordinácie procesov, ani monitoringu celého cyklu ich fungovania. Potvrdzuje to neschopnosť poskytnúť dostatočne kvalitné dáta alebo priame vyjadrenia rezortu²⁴, ale aj vysoká miera alibizmu²⁵ pri odpovediach na otázky ohľadom MOM.
- Kontrolnú či analytickú činnosť v oblasti MOM výrazne sťažuje zmazanie databázy Moje e-zdravie. Súlad tohto zmazania s platnými právnymi predpismi by mala preveriť ďalšia kontrolná činnosť.
- Nekonzistentnosť dát z rôznych databáz naznačuje podozrenie, že v procese vzniku a prevádzkovania MOM neboli dodržané všetky platné predpisy, povinnosti registrácie a pod.
- V prípade výziev, cez ktoré boli MOM financované, boli uplatnené neštandardne krátke lehoty na prihlásenie, no dajú sa identifikovať aj viaceré otáznе skutočnosti, ako napríklad neschopnosť MZ SR rozdeliť vyplatené prostriedky medzi jednotlivé výzvy z účtovných systémov MZ SR.
- MZ SR nedisponuje dostatočnou evidenciou, komu prideľovalo príspevky zo svojho rozpočtu na financovanie MOM, keďže MZ SR nedokázalo priradiť zriaďovateľa MOM k všetkým platbám, ktorými boli v rámci výziev financované. Táto skutočnosť vyvoláva podozrenie z možného porušenia zákona o finančnej kontrole a audite.
- MZ SR zlyhalo v zabezpečení „inštitucionálnej pamäte“. Opakovane komunikovaným dôvodom neschopnosti poskytnúť uspokojivé odpovede bolo, že žiaden zo zamestnancov, ktorí otáznu záležitosť mali na starosti, už v inštitúcii nepracuje.
- Všetky spomenuté aspekty môžu byť predmetom ďalšej kontrolnej činnosti zlyhania systému.
- Analýza dostupných dát odhalila mnoho anomálií pri konkrétnych MOM, ktoré by mohli byť predmetom ďalšej kontrolnej činnosti zodpovedných orgánov. Bolo by možné zamerať sa na nasledujúce skupiny subjektov, pričom v texte sú všetky tieto subjekty jednoznačne identifikované:
 - prevádzkovateľov, ktorí prevádzkovali najviac MOM;
 - prevádzkovateľov, ktorým bol na prevádzku MOM pridelený najvyšší objem verejných zdrojov;
 - subjekty, ktoré dosiahli enormné nárasty tržieb práve v období prevádzkovania MOM;
 - MOM, ktoré vykazujú neprimerane vysoké jednotkové ceny za vykonané AG testy (šesť eur a viac za jeden AG test);
 - MOM, ktoré vykazujú mimoriadne vysokú alebo mimoriadne nízku mieru pozitivity AG testov;
 - prevádzkovateľov, ktorí majú registrovaný vysoký počet MOM, no neobjavili sa napr. v štatistikách zberu COVID-ANTIGEN.
- Ďalšiu kontrolnú činnosť je možné orientovať aj na súvisiace témy, ktorými sme sa v rámci tohto dokumentu nezaoberali. Jednou z nich je napríklad téma celoplošného testovania. Ďalší návrh sa týka skutočnosti, že MOM v niektorých prípadoch vyžadovali poplatky za vykonanie testu a poskytnutie dokladu o jeho výsledku, a to aj napriek tomu, že od štátu dostali finančné prostriedky na ich zriadenie a prevádzku.

²⁴ Citácia z odpovede MZ SR: „Za rôzne oblasti vykazovania dát boli zodpovedné rôzne útvary a organizácie (nie jeden vecný útvar), a preto nie je možné takúto komplexnú databázu vo Vami požadovanej štruktúre predložiť. K tejto otázke preto vkladáme odpovede za Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI), Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ SR), Odbor poisťovníctva MZ SR, Inštitút zdravotných analýz MZ SR (IZA). Jednotlivé útvary priložili k svojim odpovediam aj viaceré tabuľky, ktorými tieto útvary disponujú.“

²⁵ Z odpovede MZSR: „Jednotlivé vecné útvary MZ SR ako aj organizácie oslovené za účelom získania potrebných údajov (ÚVZ, ÚDZS, NCZI) vypracovali k jednotlivým otázkam stanoviská a predložili našej sekcii svoje odpovede za ktoré nesú plnú zodpovednosť. Sekcia krízového riadenia tieto odpovede zozbierala a uložila na zdieľané úložisko“

Príloha: Vybrané charakteristiky verejných výziev na zriaďovanie MOM

výzva		dátum vyhlásenia	dátum uzavretia	pre koho bola výzva otvorená	rozsah poskytovania testovania	doba trvania zmluvy	lokalizácia prevádzkovania	povinnosť vybaviť MOM	jednorazová platba	platba na deň - exteriér	platba na deň - interiér	d'alsie platby	povolenie od RÚVZ
I	link	15.11.2020	16.11.2020 (24:00)	každý poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý bude súhlasiť so stanovenými zmluvnými podmienkami spolupráce	5 pracovných dní v týždni; 8 hodín denne	30 dní odo dňa účinnosti zmluvy. Možnosť opciou predĺžiť o ďalších 15 kalendárnych dní, a to i opakovane, najviac však 7 krát.	v ktoromkoľvek okresnom meste	poskytovateľ je povinný vybaviť MOM materiálno-technickým vybavením a zabezpečiť potrebný personál	1 120 eur	825 eur / deň	795 eur / deň	neposkytuje sa	pred výzvou
II	link	17.11.2020	20.11.2020 (10:00)			v ktoromkoľvek meste a obci v Slovenskej republike nad 5000 obyvateľov	možnosť získať povolenie až dodatočne						
III	link	27.11.2020 (deň vyhlásenia výzvy nesedí s dňom jej zverejnenia uvedeným na webovej stránke MZ SR)	2.12.2020 (12:00)										
IV	link	15.1.2021	1.2.2021 (12:00)	poskytovatelia, ktorí už sú zapojení v systéme MOM a prevádzkujú MOM na základe uzatvorenej zmluvy	min. 6 dní v týždni, z toho min. 1 deň bude deň pracovného voľna alebo deň pracovného pokoja; min. 8 hodín denne	do 31.3.2021 a v prípade uplatnenia opcie do 30.6.2021	v ktoromkoľvek meste alebo v ktorejkoľvek mestskej časti, ktorá má viac ako 5 000 obyvateľov okrem 22 konkrétnych obcí	povinný vybaviť MOM materiálno-technickým vybavením a zabezpečiť potrebný personál tak, aby jedno MOM bolo schopné vykonať v priebehu 8 hodín 250 diagnostických vyšetrení	1 118,87 eur	871,05 eur /pracovný deň;	844,52 eur /pracovný deň;	ak poskytovateľ v prevádzkovom deň vykoná viac ako 250 vyšetrení, má nárok na príplatok 2,50 eur za každé diagnostické vyšetrenie	pred výzvou
V	link	15.1.2021	1.2.2021 (12:00)		v ktoromkoľvek meste alebo obci v Slovenskej republike, ktoré má viac ako 5000 obyvateľov vrátane okresných miest								